

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 14/08-58

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 6. mája 2008 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť Ing. F. L., K., zastúpeného advokátom JUDr. F. C., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 8 CoP 40/2006-244 z 30. marca 2007 v časti, ktorou bol zmenený rozsudok Okresného súdu Košice II č. k. 27 P 3/05-149 z 22. novembra 2005 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. F. L. na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach č. k. 8 CoP 40/2006-244 z 30. marca 2007 v časti, ktorou bol zmenený rozsudok Okresného súdu Košice II č. k. 27 P 3/05-149 z 22. novembra 2005 tak, že nedoplatok na bežnom výživnom na F. L., za obdobie od 1. septembra 2003 do 31. marca 2007 vyčíslený sumou 96 500 Sk

a nedoplatok na bežnom výživnom na L. L., za obdobie od 1. septembra 2003 do 31. marca 2007 vyčíslený sumou 64 500 Sk je sťažovateľ povinný zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, p o r u š e n é b o l o .

2 . Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 8 CoP 40/2006-244 z 30. marca 2007 v časti, ktorou bol zmenený rozsudok Okresného súdu Košice II č. k. 27 P 3/05-149 z 22. novembra 2005 tak, že nedoplatok na bežnom výživnom na F. L., za obdobie od 1. septembra 2003 do 31. marca 2007 vyčíslený sumou 96 500 Sk a nedoplatok na bežnom výživnom na L. L., za obdobie od 1. septembra 2003 do 31. marca 2007 vyčíslený sumou 64 500 Sk je sťažovateľ povinný zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a vec v r a c i a v rozsahu zrušenia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

3 . Sťažnosti Ing. F. L. vo zvyšnej časti n e v y h o v u j e .

4. Sťažovateľovi p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 9 662 Sk (slovom deväťtisícšesťstošesťdesiatdva slovenských korún), ktoré je Krajský súd v Košiciach p o v i n n ý zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. II. ÚS 14/08-34 zo 16. januára 2008 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť Ing. F. L., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. F. C., K., v časti, ktorou sa sťažovateľ domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej

len „krajský súd“) sp. zn. 8 CoP 40/2006 z 30. marca 2007 v časti, ktorou bol zmenený rozsudok Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 27 P 3/05-149 z 22. novembra 2005 tak, že výživné na F. L., od 1. septembra 2006 do budúca zvyšuje zo sumy 2 000 Sk mesačne na sumu 5 500 Sk mesačne, bol vyčíslený nedoplatok na bežnom výživnom na F. L. za obdobie od 1. septembra 2003 do 31. marca 2007 sumou 96 500 Sk a nedoplatok na bežnom výživnom na F. L. a L. L. za obdobie od 1. septembra 2003 do 31. marca 2007 bol uložený sťažovateľovi zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Z podanej sťažnosti a pripojeného spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že manželstvo sťažovateľa bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Košice I č. k. 13 C 97/00-38 z 9. októbra 2001, z manželstva pochádzajúce dve v tom čase maloleté deti, a to mal. F. L., a mal. L. L., boli zverené na čas po rozvode do výchovy matke a sťažovateľ ako odporca v konaní bol zaviazaný platiť na mal. F. L. výživné v sume 2 000 Sk mesačne a na mal. L. L. v sume 1 500 Sk mesačne. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 1. decembra 2001.

Matka maloletých detí návrhom doručeným okresnému súdu 5. mája 2004 navrhla zvýšiť takto určené výživné od 1. septembra 2003 na mal. F. L. zo sumy 2 000 Sk na sumu 5 000 Sk mesačne a na mal. L. L. zo sumy 1 500 Sk na sumu 4 500 Sk s tým, že dlžné výživné bude povolené sťažovateľovi splácať v 2 000 Sk mesačných splátkach spolu s bežným výživným.

Okresný súd o tomto návrhu matky rozhodol rozsudkom č. k. 27 P 3/05-149 z 22. novembra 2005 tak, že od 1. septembra 2003 zvýšil pre medzičasom už plnoletého F. L. ml. výživné na sumu 4 000 Sk a pre mal. L. L. na sumu 3 000 Sk, dlžné výživné za obdobie od 1. septembra 2003 do 30. novembra 2005 pre F. L. ml. v sume 54 000 Sk a pre mal. L. L. v sume 40 500 Sk uložil sťažovateľovi zaplatiť do 90 dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nárok na ich náhradu nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie mal. L. L., zastúpená matkou, a to proti výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, a plnoletý syn sťažovateľa F. L. ml.

Odvolací súd nariadil pojednávanie na 30. marec 2007, na ktorom sa zúčastnil i sťažovateľ, medzičasom plnoletá dcéra sťažovateľa L. L. sa pojednávania nezúčastnila. V priebehu odvolacieho pojednávania bolo do spisu doložené potvrdenie Univerzity... z 5. septembra 2006, z ktorého vyplýva, že F. L. ml. je študentom 1. ročníka prezenčnej formy v študijnom odbore fyzika, doklad o úhrade mesačného poplatku za internát 2 800 Kč a kópia cestovného lístka z K. do P., podľa ktorého jedna cesta stojí 547 Sk a lôžko 256 Kč. Sťažovateľ na odvolacom pojednávaní zdôraznil, že jeho čistý príjem predstavuje 28 963 Sk, a nie 40 000 Sk.

Rozsudkom krajského súdu č. k. 8 CoP 40/06-244 z 30. marca 2007 bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 27 P 3/05-149 z 22. novembra 2005 vo výrokoch o zvýšení výživného a zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti vo vzťahu k F. L. ml. za obdobie od 1. septembra 2003 do 31. augusta 2006, ako aj vo vzťahu k L. L., pokiaľ ide o zvýšenie výživného za obdobie od 1. septembra 2003 do budúca a zamietnutie žaloby v prevyšujúcej časti.

Týmto rozsudkom krajský súd zmenil rozsudok okresného súdu č. k. 27 P 3/05-149 z 22. novembra 2005 vo vzťahu k F. L. ml. tak, že od 1. septembra 2006 do budúca zaviazal sťažovateľa prispievať na jeho výživu 5 500 Sk mesačne, vyčíslil dlžné výživné za obdobie do 31. marca 2007 sumou 96 500 Sk, ktorú uložil sťažovateľovi zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo vzťahu k L. L. zmenil odvolací súd rozsudok okresného súdu tak, že vyčíslil dlžné výživné za obdobie do 31. marca 2007 sumou 64 500 Sk a uložil ho sťažovateľovi zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Sťažovateľ ústavný súd žiadal, aby vydal nález, ktorým skonštatuje porušenie jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to s odôvodnením, že krajský súd riadne a dostatočne nezistil skutkový stav, vec nesprávne právne posúdil a svoje rozhodnutie

nedostatočne odôvodnil. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti výslovne nenavrhol ústavnému súdu napadnutý rozsudok zrušiť a neuplatnil si ani nárok na náhradu trov konania.

K sťažnosti sa vyjadril predseda krajského súdu prípisom zo 6. februára 2008 pod sp. zn. 1 SprV 131/2008, v ktorom uviedol, že sťažnosť považuje za neopodstatnenú, pretože rozsudkom krajského súdu č. k. 8 CoP 40/2006-244 z 30. marca 2007 nebolo porušené základné právo sťažovateľa zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a ani právo podľa čl. 6 dohovoru, a napadnutý rozsudok považuje krajský súd za zákonný.

Sťažovateľ podaním z 13. februára 2008 ústavnému súdu oznámil, že trvá na tom, aby sa v tejto veci konalo ústne pojednávanie.

Ústavný súd nariadil ústne pojednávanie na 6. máj 2008 a na tomto pojednávaní rozhodol nálezom.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Vyjadruje to aj znenie § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), podľa ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a výstižne vyloží, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov spravoval, prečo nevykonal i ďalšie dôkazy, a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Vychádzajúc z týchto ústavne významných úvah zaoberal sa ústavný súd posúdením obsahu napadnutého rozhodnutia z uvedených hľadísk.

Sťažovateľ ako dôvod svojej sťažnosti podanej ústavnému súdu uviedol, že krajský súd riadne a dostatočne nezistil skutkový stav, vec nesprávne právne posúdil a svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil.

Krajský súd odôvodnil svoje rozhodnutie vo výrokoch, ktoré sú predmetom preskúmavania pred ústavným súdom, teda pokiaľ ide o výrok, ktorým bolo výživné na F. L., od 1. septembra 2006 do budúcnosti zvýšené zo sumy 2 000 Sk mesačne na sumu 5 500 Sk mesačne, nadväzujúci výrok, ktorým bol vyčíslený nedoplatok na bežnom výživnom na F. L. za obdobie od 1. septembra 2003 do 31. marca 2007 sumou 96 500 Sk, a pokiaľ ide o výrok, ktorým bolo uložené nedoplatok na bežnom výživnom na F. L. a L. L. za obdobie od 1. septembra 2003 do 31. marca 2007 sťažovateľovi zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, takto:

„Odvolací súd vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu súdom prvého stupňa, doplneného po vyhlásení napadnutého rozsudku a po pripustení zmeny návrhu dospel k odlišnému právnomu záveru ako súd prvého stupňa, preto tento v napadnutej časti zmenil podľa § 220 O.s.p. tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozsudku. (...)

Po pripustení zmeny návrhu odvolací súd dospel k tomu presvedčeniu, že kvalifikovanou zmenou, odôvodňujúcou ďalšie zvýšenie výživného, je nesporne počiatok štúdia F. L. ml. na univerzite a preto zmenil výrok o zamietnutí návrhu v prevyšujúcej časti od 1. 9. 2006 tak, že zvýšil výživné pre F. na 5.500,- Sk mesačne od 1. 9. 2006. Podstatné zvýšenie odôvodnených potrieb F. L. ml. v súvislosti so započatím univerzitného štúdia nie je potrebné ani dokazovať, pretože tieto skutočnosti sú notoricky známe, ako aj skutočnosť, že životné náklady v hlavnom meste Českej republiky sú podstatne vyššie ako v K., kde F. doposiaľ žil a študoval. (...)

Odvolací súd v danom prípade nezistil splnenie zákonných podmienok pre povolenie splatenia dlhu na výživnom v splátkach, pretože ani F. odkázaný výživou na svojho otca, nebol zvýhodnený a predtým jeho matka pri zabezpečovaní jeho odôvodnených potrieb úverovými výhodami. (...)

Odvolací súd zmenil výrok aj o spôsobe splácania dlhu tak, že dlžné výživné zaviazal otca zaplatiť L. L., ktorá v priebehu konania nadobudla plnoletosť, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. (...)

Odvolací súd na adresu otca konštatuje, že ak nedisponuje sumou zodpovedajúcou dlžnému výživného pre F. a L., má možnosť uzavretia úverovej zmluvy, v ktorej si môže dohodnúť splácanie dlhu v splátkach. Rozhodne by nebolo spravodlivé požadovať od F. a L. strpenie dlhu v splátkach, pretože ani uspokojovanie ich odôvodnených potrieb v preskúmanom období nebolo zvýhodňované úverovými výhodami“.

Podľa § 157 ods. 2 OSP v odôvodnení rozsudku súd ... jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil.

Podľa § 153 ods. 1 OSP súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

Podľa § 121 OSP netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti.

Podľa § 160 ods.1 OSP ak súd uložil v rozsudku povinnosť, je potrebné ju splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku, súd môže určiť lehotu dlhšiu alebo určiť, že peňažné plnenie sa môže vykonať v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určí.

Podľa § 220 OSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú podmienky na jeho potvrdenie ani na jeho zrušenie.

Ako vyplýva z § 153 ods. 1 OSP, súd rozhoduje na základe zisteného skutkového stavu, ktorý zistil z dôkazov vykonaných v priebehu konania, podklad rozhodnutia tvoria výsledky konania, ktoré súd uvedie tak, aby boli bezpečne, to znamená pravdivo zistené skutočnosti. Dokazovaniu podľa § 121 OSP však nepodliehajú skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti.

Pri rozhodovaní o tom, v akej lehote uloží súd splniť povinnosť, resp. povolí peňažnú povinnosť splniť v splátkach v zmysle § 160 ods. 1 OSP, je súd povinný dôvody, ktoré ho viedli k určovaniu príslušnej dĺžky lehoty na plnenie, resp. k povoleniu plnenia v splátkach, uviesť v odôvodnení svojho rozhodnutia. Ak je súd toho názoru, že je na mieste v prerokovávanom prípade určiť na plnenie lehotu dlhšiu alebo stanoviť plnenie v splátkach, musí byť takéto rozhodnutie podložené zistením všetkých potrebných skutočností, ktoré presvedčivo odôvodňujú záver súdu vzhľadom na povahu prerokovávanej veci, priznanému nároku a osobným pomerom účastníkov. Uvedené obdobne platí aj vo vzťahu k rozhodovaniu odvolacieho súdu v prípadoch, ak zmeňuje výrok o povolení plnenia v splátkach alebo výrok, ktorým bola uložená dlhšia lehota na plnenie rozsudkom súdu prvého stupňa.

1. Je potrebné súhlasiť so záverom krajského súdu, že kvalifikovanou zmenou odôvodňujúcou ďalšie zvýšenie výživného pre F. L. je nesporne začiatok jeho štúdia na Univerzite v P. 1. septembra 2006, s ktorým je spojené podstatné zvýšenie odôvodnených potrieb F. L. ml. Začiatok štúdia F. L. ml. na Univerzite v P. bol v konaní preukázaný potvrdením vydaným vysokou školou, ktorú F. L. ml. navštevuje. Okolnosť, že z uvedených dôvodov vznikla potreba zvýšiť výživné pre F. L. ml., a to od 1. septembra 2006, bola krajským súdom riadne zistená a v napadnutom rozhodnutí aj riadne a ústavne konformne odôvodnená.

Pokiaľ krajský súd rozhodol o zvýšení výživného za obdobie od 1. septembra 2006 do budúcnosti tak, že určil výšku výživného pre F. L. sumou 5 500 Sk mesačne, rozhodol tak nielen s poukazom na to, že je známe, že v hlavnom meste Českej republiky sú vyššie životné náklady ako v K., ale aj s ohľadom na dôkazy, ktoré sa v spise nachádzali, a to doklad o úhrade mesačného poplatku za internát 2 800 Kč a kópiu cestovného lístka z K. do P., podľa ktorého jedna cesta stojí 547 Sk a lôžko 256 Kč. Ak na základe takéhoto odôvodnenia krajský súd rozhodol o zvýšení výživného od 1. septembra 2006 práve na sumu 5 500 Sk, takéto odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu č. k. 8 CoP 40/2006-244 z 30. marca 2007 považuje ústavný súd za ústavne konformné, keďže dostatočne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia v jeho podstatných okolnostiach.

Z týchto dôvodov ústavný súd nevyhovel tej časti sťažnosti sťažovateľa, ktorou namietal porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 8 CoP 40/2006-244 z 30. marca 2007 v časti, ktorou bol zmenený rozsudok okresného súdu č. k. 27 P 3/05-149 z 22. novembra 2005 tak, že výživné na F. L. ml. sa od 1. septembra 2006 do budúca zvyšuje zo sumy 2 000 Sk mesačne na sumu 5 500 Sk mesačne.

2. Pokiaľ však ide o tú časť odôvodnenia rozsudku krajského súdu, ktorou krajský súd odôvodnil výrok o zmene prvostupňového rozsudku v dĺžke lehoty na plnenie tak, že lehotu na plnenie stanovenú okresným súdom na 90 dní od právoplatnosti rozsudku skrátil na 3 dni od právoplatnosti rozsudku, z tejto časti odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu nemožno zistiť konkrétne dôvody jeho rozhodnutia. Svoje rozhodnutie krajský súd založil v tejto časti na všeobecnom konštatovaní, podľa ktorého ak sťažovateľ nedisponuje sumou zodpovedajúcou dlžnému výživnému, má možnosť uzavretia úverovej zmluvy, v ktorej si môže dohodnúť splácanie dlhu v splátkach s poukazom na to, že by nebolo spravodlivé požadovať od F. a L. strpenie dlhu v splátkach, pretože ani uspokojovanie ich odôvodnených potrieb v preskúmanom období nebolo zvyhodňované úverovými výhodami.

Z tohto odôvodnenia krajského súdu nemožno zistiť, z akého konkrétneho dôvodu považoval krajský súd za nesprávne rozhodnutie okresného súdu, ktorý určil na plnenie sťažovateľovi lehotu 90 dní od právoplatnosti rozsudku, a to s poukazom na výšku dlžného výživného, ktoré umožnil takto sťažovateľovi zaplatiť a ktoré pre F. L. ml. predstavovalo čiastku 54 000 Sk a pre L. L. čiastku 40 500 Sk. Pokiaľ za tejto situácie navyše vyčíslil krajský súd vo svojom rozhodnutí dlh na výživnom pre F. L. sumou 96 500 Sk a pre L. L. sumou 64 500 Sk, a tento dlh uložil sťažovateľovi zaplatiť v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku bez toho, aby sa akokoľvek konkrétne vysporiadal s odôvodnením rozhodnutia okresného súdu, jeho rozhodnutie nemožno považovať za riadne odôvodnené. Ústavne konformným by odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu v tejto časti bolo iba v prípade, ak by bolo založené na konkrétnych okolnostiach prerokúvaného prípadu spoľahlivo zistených

dokazovaním, ktoré by preukazovali nesprávnosť rozhodnutia okresného súdu, ktorý umožnil sťažovateľovi jeho dlh zaplatiť do 90 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Iba názor krajského súdu, podľa ktorého ak povinný rodič v čase rozhodovania odvolacieho súdu nedisponuje sumou zodpovedajúcou dlžnému výživnému, má možnosť uzavretia úverovej zmluvy, v ktorej si môže dohodnúť splácanie dlhu v splátkach, a nebolo by spravodlivé požadovať od oprávnených osôb strpenie dlhu v splátkach, pretože ani uspokojovanie ich odôvodnených potrieb v preskúvanom období nebolo zvýhodňované úverovými výhodami, za situácie, keď prvostupňový súd určil povinnému rodičovi dlhšiu lehotu na plnenie, prípadne povolil splácanie dlžného výživného v splátkach, neodôvodňuje zmenu rozhodnutia prvostupňového súdu spočívajúcu v skrátení lehoty na plnenie, prípadne v neumožnení splácať dlh v splátkach, ak súčasne nie sú dané a dostatočne preukázané dôvody takéhoto postupu spočívajúce v osobitných okolnostiach prerokovávanej veci, akými sú najmä výška dlžného výživného, osobné pomery povinnej a oprávnenej osoby.

V tomto prípade preto dospel ústavný súd k záveru, že napadnutý rozsudok krajského súdu nedáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany v časti, ktorou krajský súd zmenil výrok rozsudku okresného súdu, pokiaľ ide o dĺžku lehoty na plnenie, v ktorej bolo uložené sťažovateľovi zaplatiť dlžné výživné obom jeho deťom. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nepostačuje pre záver, že z tohto aspektu by bolo plne realizované základné právo sťažovateľa na spravodlivý proces, pretože rozhodnutie súdu je z toho pohľadu arbitrárne a svojvoľné.

Ústavný súd preto dospel k záveru, že napadnutým rozhodnutím v tejto časti bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Tvrdenie o porušení iných práv a v iných konaniach, ktoré sťažovateľ uvádza mimo petitu sťažnosti (čl. 2 ods. 2 ústavy), treba podľa názoru ústavného súdu považovať iba za súčasť argumentácie sťažovateľa (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07).

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

V záujme ochrany ústavou garantovaného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré boli u sťažovateľa porušené rozsudkom krajského súdu č. k. 8 CoP 40/2006-244 z 30. marca 2007 v časti, ktorou bol zmenený rozsudok okresného súdu č. k. 27 P 3/05-149 z 22. novembra 2005 tak, že nedoplatok na bežnom výživnom na F. L., za obdobie od 1. septembra 2003 do 31. marca 2007 vyčíslený sumou 96 500 Sk a nedoplatok na bežnom výživnom na L. L., za obdobie od 1. septembra 2003 do 31. marca 2007 vyčíslený sumou 64 500 Sk je sťažovateľ povinný zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, bolo potrebné rozsudok krajského súdu v tejto časti zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie krajskému súdu.

Podľa § 56 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) môže ústavný súd priznať tomu, koho práva boli porušené, aj primerané finančné zadosťučinenie. Sťažovateľ si z tohto dôvodu neuplatňoval žiadny nárok, a preto mu ústavný súd primerané finančné zadosťučinenie nepriznal.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom v konaní pred ústavným súdom. Sťažovateľ uplatnil na ústnom

pojednávání nárok na náhradu trov právneho zastúpenia. S poukazom na ustanovenie § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov priznal ústavný súd sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom v sume 9 662 Sk, a to za tri úkony právnej služby (prevzatie zastupovania a podanie sťažnosti) po 2 970 Sk, tri režijné paušály po 178 Sk, jeden úkon právnej služby (účasť na pojednávaní) 3 176 Sk a režijný paušál 190 Sk. Ústavný súd priznal sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania v uvedenej výške aj napriek tomu, že jeho sťažnosti v jednej z jej častí nevyhoveli, a to s poukazom na to, že v zostávajúcej časti ústavný súd sťažovateľovi vyhovel v celom rozsahu, keďže zistil porušenie základných práv označených sťažovateľom a napadnuté rozhodnutie v tejto časti preto zrušil.

Trovy konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) podľa výroku rozhodnutia.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2008